

Què té de particular escriure per al teatre a Alemanya?

Roland Schimmelpfennig

Escriure sobre el fet d'escriure és una cosa difícil —de la mateixa manera que el teatre sobre teatre és una qüestió molt complicada—, probablement arreu del món. El que m'agrada d'escriure *per al* teatre és això: que l'art dramàtic sol anar lligat a un lloc i als seus habitants, a un idioma, i que malgrat això algunes obres s'entenen a tot el món, independentment del seu lloc d'origen.

Què té de particular escriure per al món del teatre a Alemanya? Moltes coses: una diputada dels verds, el partit dels ecologistes, en una ocasió va proposar de classificar el panorama teatral alemany com a «bé cultural europeu particularment digne de protecció», com un edifici, una església antiga. La idea és extravagant, i també abominable, perquè al cap i a la fi ningú no vol que l'incloquin a la llista de protecció de monuments en vida, però en certa manera també és una idea comprensible, gairebé romàntica. Per entendre-ho caldria endinsar-se (breument) en la història. Alemanya, o el que avui rep aquest nom, fins al segle XIX havia estat un conglomerat confús de ducats, comtats i regnes miniatura. En un sol dia se'n podien creuar uns quants a peu. Cadascun d'aquests petits estats finançava el seu propi «teatre estatal» i molts d'aquests escenaris continuen existint avui dia com a teatres municipals subvencionats. En general s'hi representen els clàssics, o els clàssics «moderns», però des del «viratge», és a dir, des de la reunificació, o com a molt tard des de mitjan anys noranta, l'escena ha canviat. Després de l'ensorrament dels antics blocs, semblava que havia sorgit un buit creatiu. A Alemanya hi havia feina per als joves dramaturgs i la deman-

da de noves obres era gran. El que resulta curiós, però, és que la «revolució pacífica» que va precedir l'esfondrament de l'RDA, o sigui, la reunificació, no va tenir com a continuació un nou començament ideològic. A partir de la reunificació tot va ser, i encara és, qüestió de diners, i és que la mort política de l'antic sistema de l'Est va comportar un col·lapse financer de l'Alemanya occidental que havia sobreviscut. Malgrat tot, la demanda existeix, els teatres (si no han estat tancats per manca de diners) busquen i promouen noves obres, i hi ha tota una colla de persones que suposadament s'autoqualifiquen de dramaturgs.

Fa poc vaig llegir en alguna banda que, entre els escriptors, els dramaturgs són els toreros. Pot ser, però la meva opinió respecte a l'art és que ha d'arriscar alguna cosa. El cofoisme és el seu final.

Com visc jo? Jo visc a Berlín, on a l'hivern el cel penja molt a prop. Tinc dos fills petits i una dona mexicana que sovint es desespera i a vegades desborda eufòria. Hi ha gent que diu que escric massa, jo trobo que escric massa poc.

Fa un parell d'anys em van demanar d'escriure alguna cosa per a una antologia que s'havia de titular *Deutsche Dramaturgie 1969-99*. Aleshores estava passant tot un any en una cabana de fusta a la muntanya, a Big Sur, en una Califòrnia sempre emboirada. No hi havia ni una ànima en un cercle de seixanta minuts a peu. Aquest en va ser el resultat. L'antologia no s'ha publicat mai.

Mulholland Drive

A sota nostre s'estenia Los Angeles, banyat pels últims raigs de sol. Ens havíem assegut al terrat i contemplàvem els milions de llums. Allà lluny aterraven i s'enlairaven avions entre tot de senyals. El nen se li havia dormit als braços. Era captivadora. El món sencer coneixia el seu rostre.

—Això del mosquit m'ha agradat —va dir ella.

Li havia explicat que en una de les meves obres una bruixa ambiciosa havia convertit la seva majordona en mosquit perquè li xuclés de l'orella uns passos de ball a una bellesa del raval.

—Totes les seves obres són així?

—No és tan fàcil de resumir, em temo.

—Diuen que els grans estudis de cine sempre demanaven als autors que poguessin resumir els seus guions en tres frases.

—Creu que per això les pel·lícules eren millors?

Va somriure.

—Creu que les obres de teatre són millors si no es poden resumir?

—No —vaig dir jo.

—Escriu obres alemanyes? *So do you write German plays?*

—Què vol dir?

—Els alemanys sempre volen fer pedagogia, deia sempre el meu pare.

—Que és italià, el seu pare?

—El meu pare és del pol Nord —va riure—. Tot i així coneixia bé els dramaturgs alemanys. Sempre volen fer pedagogia. Les obres alemanyes estan farcides de paraules en majúscula. Mare de Déu!

Durant un moment vam seure en silenci i vam contemplar els avions allà lluny. Ja gairebé s'havia fet fosc.

—Les bones obres no ho revelen tot —vaig dir finalment.

Em va mirar. La criatura gairebé va desaparèixer entre els plecs del seu quimono.

—Així i tot m'agradaria molt saber què va passar amb el mosquit —va dir ella.

—De debò?

I ella va dir.

—Oh, papa.